

САВЕЗ САМОСТАЛНИХ СИНДИКАТА СРБИЈЕ

**САМОСТАЛНИ СИНДИКАТ ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И
ОБРАЗОВАЊА СРБИЈЕ**

11000 БЕОГРАД – Дечанска бр. 14/V - ☎ / факс: 3398-935

- Моб. тел. председнице 066/21 00 28

ПИБ 102693286 * Матични број 17568418 * Текући рачун: 355-1041894-77

E-mail: sindikat.predskolaca@gmail.com - www.predskolstvo.rs

Бр.

Београд, 29.03.2019..

УСТАВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Београд

Булевар краља Александра број 15

Предмет: Иницијатива за оцену уставности члана 27е став 52. тачка 6. Закона о буџетском систему

На основу члана 167. став 1. тач 1) и 3) и члана 168. став 2. Устава Републике Србије („Сл. гласник РС“ број 98/2006), чл. 2, 29. став 1. тач. 2), чл. 50 и 51. Закона о Уставном суду („Службени гласник РС“ бр. 109/2007, 99/2011, 18/2013 - одлука УС, 103/2015 и 40/2015 - др. закон), Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије, кога заступа Босиљка Јовановић, председник Синдиката, подноси иницијативу за оцену уставности и законитости члана 27е став 52. тачка 6. Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, 54/2009, 73/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017 и 95/2018) - у даљем тексту Закон о буџетском систему.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије покреће иницијативу за оцену уставности и законитости члана 27е став 52. тачка 6) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, 54/2009, 73/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017 и 95/2018), јер је овај члан супротан члану 21. Устава Републике Србије.

Устав у члану 21. ст. 1, 2. и 3. утврђује једнакост и равноправност, право на једнаку законску заштиту без дискриминације, као и забрану сваког облика дискриминације.

Чланом 21. Устава прописано је да су пред Уставом и законом сви једнаки. Свако има право на једнаку законску заштиту без дискриминације. Забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног поретка, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовног стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидета

Чланом 27е став 52. тачка 6) Закона о буџетском систему прописано је да изузетно од ст. 29-31. овог члана, у 2019. години повећаће се плате код корисника

буџетских средстава, односно корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, и то код:

- 1) министарства унутрашњих послова, безбедносно-информативне агенције и министарства одбране - за 9%;
- 2) министарства финансија - пореске управе и министарства финансија - управе царина - за 8,5%;
- 3) високошколских установа, као и истраживачима (осим истраживача у научно-истраживачкој установи који право на повећање плата остварују у високошколској установи) и помоћном особљу у научно-истраживачкој делатности - за 9%;
- 4) установа основног и средњег образовања, установа ученичког и студентског стандарда и установа социјалне заштите - за 9%;**
- 5) осталих корисника средстава буџета републике србије - за 7%;
- 6) корисника средстава буџета локалне власти, осим корисника из тачке 4) овог става - за 7%;**
- 7) организација обавезног социјалног осигурања - за 7%;
- 8) здравствених установа, осим војноздравствених установа, и то:
 - доктору медицине и стоматологу - за 10%;
 - доктору специјалисти - за 10%;
 - медицинском техничару и стоматолошком техничару - за 12%;
 - осталим запосленим - за 7%.

Неспорно је да је делатност предшколског васпитања и образовања корисник буџета локалне власти, али је чланом 27е став 52. тачка б) прописан изузетак за кориснике из става 52. тачка 4) овог члана, а изузетак се односи на установе основног и средњег образовања, установе ученичког и студентског стандарда и установе социјалне заштите којима су плате повећане за 9%. У складу са на наведеним, на установе предшколског васпитања и образовања требало је да буде примењен члан 27е став 52. тачка 4) Закона о буџетском систему, имајући у виду члан 52. став 2. Закона о предшколском васпитању и образовању којим је прописано да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе

Чланом 4. став 1. Устава прописано је да је правни поредак јединствен.

Чланом 194. Устава прописано је да је правни поредак Републике Србије јединствен. Устав је највиши правни акт Републике Србије. Сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом. потврђени међународни уговори и општеприхваћена правила међународног права део правног поретка Републике Србије. Потврђени међународни уговори не смеју бити у супротности са Уставом. Закони и други општи акти донети у Републици Србији не смеју бити у супротности са потврђеним међународним уговорима и општеприхваћеним правилима међународног права.

Чланом 64. Устава прописана су права детета.

Чланом 71. Устава прописано је право на образовање.

Чланом 97. став 1. тачка 10. Устава прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, и систем у области бриге о деци и образовања.

Из овако дефинисаног члана 21. Устава јасно је да закон који је предмет преиспитивања уставности садржи недвосмислену дискриминацију и то запослених у различитим секторима образовања и васпитања, а чиме се остварује неједнак положај запослених и грађана. Људска и мањинска права су зајамчена Уставом и могу бити ограничена само у Уставом утврђеним случајевима и то на врло рестриктиван начин. Остварени ниво људских и мањинских права се не може смањивати, а и при ограничавању таквих права сви државни органи су дужни да поступају са знатним обзиром и то тако да та ограничења по својој природи и обиму морају тако спроводити да се свако ограничење постигне са што мањим ограничењем права, у складу са чланом 20. Устава.

Чланом 97. став 1. тачка 10) Устава прописано је да Република Србија уређује и обезбеђује систем у области: бриге о деци и образовања, али овај систем се не сме уређивати противно одредбама Устава. У том смислу, Устав је у наведеном члану употребио реч „систем“ што подразумева конзистентност и складност свих делова система у оквиру система образовања, без међусобног разликовања. Чланом 2. став 1. Закона о основама система васпитања и образовања, систем образовања обухвата: предшколско васпитање и образовање, основно и средње образовање и васпитање и образовање одраслих.

С тим у вези, јесте и одредба члана 52. став 1. Закона о предшколском васпитању и образовању („Сл. гласник РС“ бр. 18/10, 101/17, 113/17-др. закон, 95/18-др. закон и 107/19), којом је прописано да се висина плате, накнаде и других примања утврђује јединствено за све запослене у предшколским установама чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, у складу са прописима којима се уређују плате, накнаде и друга примања из радног односа у јавним службама. Ставом 2. истог члана прописано је да основица за обрачун и исплату плата у предшколским установама не може бити нижа од основице за обрачун и исплату у основном образовању и васпитању, али може бити увећана из средстава које оствари установа или јединица локалне самоуправе

Раздвајање установа основног и средњег образовања, ученичког и студентског стандарда и установа социјалне заштите од предшколских установа тако што се првима утврђује увећање од 9%, док се предшколске установе сврставају у кориснике средстава буџета локалне власти (или остале кориснике средстава буџета Републике Србије са увећањем од 7%) па им се утврђује увећање од 7%, у директној је у супротности са наведеним одредбама Закона о предшколском васпитању и образовању, принципима дискриминације и на крају, потпуно неоснованом издвајању предшколских установа из система унутрашњег уређења Министарства просвете, науке и технолошког развоја, чиме се повређује члан 4. став 1. Устава, односно да је правни поредак јединствен.

На описани начин, запослени у предшколским установама на територији Републике Србије доведени су у неравноправан положај у односу на запослене у основним и средњим школама, установама ученичког стандарда и установама социјалне заштите, чиме се повређује правило о забрани дискриминације из члана 21. Устава и чл. 14. и 17. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода измењене у складу са Протоколом број 11.

Такође, и одредбе Устава, у члану 71. прописују целовитост образовања, нарочито да сви имају право на образовање како је дефинисано у члану 71. став 1. Устава.

Наведено подразумева да сви корисници услуга делатности образовања у Републици Србији, имају право на једнако пружање услуге образовања. Неспорно је да запослени у установама образовања врше услугу образовања и да за исто остварују зараду која је гарантована Уставом, односно у складу са Законом о раду, гарантује се једнака зарада за једнак рад.

Прописивањем оспорених одредби у члану 27е члан 52. тачка 6) Закона о буџетском систему законодавац је прекршио уставну одредбу о једнакости свих пред законом, забрани дискриминације и да сви имају право на образовање, као и на једнак квалитет образовања. Прописивањем нижег износа повећања зараде за предшколску делатност у односу на остале делове система образовања, повређује се принцип система бриге о деци и образовања зајамченог у члану 97. став 1. тачка 10) Устава. Истовремено, довођење запослених у предшколској делатности у неповољнији положај у односу на запослене у осталим секторима образовања, може се одразити и на нижи квалитет пружања услуга у овом сектору у односу на остале секторе образовања. Деца уживају људска права примерена свом узрасту и душевној зрелости, а сходно, члану 64. Устава, те им је у складу са тим неопходна и посебна брига у области образовања, чиме се крши и ова одредба Устава.

У складу са напред наведеним, подносилац ове Иницијативе предлаже Уставном суду да донесе одговарајућу одлуку којом ће утврдити да члан 27е став 52. тачка 6) Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС“, 54/2009, 73/2010, 101/2011, 93/2012, 62/2013, 63/2013, 108/2013, 142/2014, 68/2015, 103/2015, 99/2016, 113/2017 и 95/2018), није у сагласности са Уставом.

Подносилац ове Иницијативе предлаже Уставном суду да утврди да члан 27е члан 52. тачка 6) Закона о буџетском систему у делу који се односи на делатност предшколског образовања и васпитања, није у сагласности са чланом 21. Устава.

Имајући у виду да се изменом појединачног акта не могу отклонити последице настале услед примене општег акта за који је одлуком Уставног суда утврђено да није у сагласности са Уставом, општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима или законом, подносилац Иницијативе предлаже Уставном суду да одреди да се ове последице отклоне повраћајем средстава и накнадом штете у висини разлике зараде од 2% за сваког запосленог у предшколском васпитању и образовању Републике Србије.

У Београду, 22.03.2019. године

Подносилац иницијативе
Самостални синдикат предшколског васпитања и образовања Србије

Босиљка Јовановић
Босиљка Јовановић, председник